

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

**Силабус
нормативного освітнього компонента**

ЛІТЕРАТУРА НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН

**підготовки
галузі знань
спеціальності
предметної спеціальності
спеціалізації
освітньо-професійної програми**

бакалавра
01 Освіта / Педагогіка
014 Середня освіта
014.02 Середня освіта. Мова і література
014.022 Німецька мова і література
Середня освіта. Німецька мова

Силабус нормативного освітнього компонента «ЛІТЕРАТУРА НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН» підготовки бакалавра галузі ЗНАНЬ 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА, спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА, предметної спеціальності 014.02 СЕРЕДНЯ ОСВІТА. МОВА І ЛІТЕРАТУРА, спеціалізації 014.022 НІМЕЦЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА, освітньо-професійної програми СЕРЕДНЯ ОСВІТА. НІМЕЦЬКА МОВА.

Розробник:

Семенюк Т. П., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

Близнюк Л.М.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
німецької філології**
протокол №1 від 27 серпня 2021 р.

**Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри
німецької філології**
протокол №2 від 13 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри:

Пасик Л.А.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Предметна спеціальність, спеціалізація, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта Предметна спеціальність 014.02 Середня освіта. Мова і література Спеціалізація 014.022 Німецька мова і література Освітньо-професійна програма Середня освіта. Німецька мова Освітній рівень: бакалавр	Нормативний Рік навчання: III Семестр: V - VI Лекції – 42 год. Практичні (семінарські) – 34 год. Консультації – 10 год. Самостійна робота – 64 год.
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Форма контролю: іспит у V та VI семестрі
ІНДЗ: немає		
Мова навчання		Німецька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Тетяна Петрівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	Semenyk@vnu.edu.ua Корпус № А, каб.413
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Консультації	Згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Освітній компонент «Література німецькомовних країн» викладається на третьому році навчання для студентів першого (бакалаврського) рівня

спеціальності 014 *Середня освіта*, предметної спеціальності 014.02 *Середня освіта. Мова і література*, спеціалізації 014.022 *Німецька мова та література*, освітньо-професійної програми *Середня освіта. Німецька мова*. Освітній компонент є двосеместровим курсом, формує контролю є іспит після п'ятого та після шостого семестрів. Освітній компонент викладається німецькою мовою. Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття.

У межах освітнього компонента здійснюється загальний огляд німецької літератури від Середньовіччя до початку ХХІ століття. Увагу зосереджено на характерних жанрово-стильових особливостях та ідейно-тематичних тенденціях, специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм. Літературні явища кожної з літературних епох вивчаються у загальнослововому контексті шляхом їх порівняльного аналізу із попередніми та наступними періодами.

Освітній компонент спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання і вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.

Об'єктом вивчення освітнього компонента є історія розвитку німецької та німецькомовної літератур від Середньовіччя до початку ХХІ століття.

Предметом вивчення освітнього компонента є жанрово-стильові особливості та ідейно-тематичні тенденції, специфіка національних та індивідуально-авторських картин світу німецьких та німецькомовних письменників.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента.

Підґрунтам для викладання освітнього компонента «Література німецькомовних країн» є врахування цілісного та системного підходу до вивчення німецької мови, який полягає в отриманні знань не лише з іноземної мови, але й в ознайомленні з літературою, культурою, історією тощо.

Пререквізити передбачають наявність у студентів компетентностей та навичок, які вони набули на заняттях з таких дисциплін: «Основна іноземна мова», «Основи критичного мислення», «Вступ до фаху».

Постреквізити. Знання та навички з цього освітнього компонента можуть бути використані під час опанування ОК «Теоретичний курс німецької мови» та при підготовці до «Комплексного кваліфікаційного іспиту», а також у подальшій професійній філологічній діяльності.

3. Мета та завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента – ознайомити студентів з основними напрямками розвитку німецької літератури; специфікою літературних процесів; новими художніми тенденціями; навчити аналізувати та інтерпретувати художні тексти; розвивати критичне мислення студентів.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомити студентів з основними напрямками розвитку німецької літератури;

- обґрунтувати основні передумови зародження певних літературних напрямків, прослідкувати їх становлення та розвиток;
- визначити особливості того чи іншого напрямку розвитку німецької та німецькомовної літератури, показати її зв'язок з історичними подіями в країні;
- ознайомити з основними представниками літературних напрямків, їх творами і тематикою та проблематикою;
- розвивати творчість студентів, критичне мислення, фантазію, активне прагнення до пізнання;
- самостійно набувати та удосконалювати знання і вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.

З метою успішної реалізації завдань курсу та досягнення програмних результатів, передбачених навчальною дисципліною, застосовуються такі **методи навчання**: пояснально-ілюстративний, репродуктивний, дослідницький, частково-пошуковий, проблемно-пошуковий, методи інтерактивного навчання.

4. Результати навчання (компетентності).

Після вивчення освітнього компонента «Література німецькомовних країн» здобувачі освіти володітимуть такою **інтегральною компетентністю** як здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання іноземних мов і характеризується комплексністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі опанування освітнього компонента студенти оволодівають наступними компетентностями:

ЗК 5. Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті.

ЗК 7. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і генерувати нові ідеї.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, толерантного та взаємоввічливого спілкування з представниками інших професійних груп із дотриманням професійної етики.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку та англійську мови як особливу знакову систему, їхню природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 4. Здатність послуговуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості країн, мова яких вивчається, основні періоди розвитку німецькомовної літератури.

ФК 12. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної та наукової діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; виконувати наукові фахові дослідження з іноземних мов та методики їх навчання, а також оприлюднювати їхні результати.

Запропонований курс зорієнтований на здобуття наступних програмних результатів навчання:

- **ПРН 5.** Розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства; вміє зберігати й примножувати його моральні, наукові цінності і досягнення.
- **ПРН 6.** Використовує різні види ораторських виступів, ефективно планує виступи та добирає матеріал, операє методикою підготовки та виголошення промови, володіє основами техніки мовлення, вміє фахово вести розгорнутий монолог/діалог та уміло застосовувати вербалльні та невербалльні засоби спілкування.
- **ПРН 9.** Володіє принципами, технологіями і прийомами створення усних і письмових текстів різних жанрів державною та іноземними мовами.
- **ПРН 10.** Здійснює аналіз мовних одиниць рідної та іноземних мов, визначає їхню взаємодію та характеризує мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- **ПРН 11.** Аналізує й інтерпретує твори німецькомовної художньої літератури, визначає їхню специфіку й місце в літературному процесі.
- **ПРН 12.** Ефективно використовує іноземні мови в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Вивчення цього освітнього компонента сприяє також тому, що здобувачі розвинуть такі *soft skills*, як: комунікативні навички, критичне мислення, вміння комплексно підходити до проблеми, лідерські якості, уміння працювати і

взаємодіяти в команді, самоорганізація, самодисципліна і самоконтроль, бажання вчитися і постійно розвиватися.

5. Структура освітнього компонента.

Освітній компонент «Література німецькомовних країн» оптимально структурований та включає в себе наступні види роботи, що необхідні для успішного опанування компетентностей:

Лекційні заняття мають на меті ознайомлення студентів з основними тенденціями в німецькомовній літературі. Під час лекцій студенти оволодівають базовими знаннями та вміннями, що необхідні для подальшої інтерпретації художніх текстів з урахуванням історичних та літературних передумов їхньої появи.

Практичні (семінарські) заняття мають на меті вироблення умінь і навичок інтерпретації художніх текстів, що ґрунтуються на знаннях про основні напрямки та тенденції у сучасній німецькомовній літературі.

Самостійна робота передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу й уключає підготовку до практичних (семінарських) занять.

Консультації викладача дають змогу студенту отримати допомогу, якщо в нього виникають труднощі з розумінням лекційного матеріалу або є потреба відпрацювання пропущених занять.

Таблиця 3

V семестр

Тема 3. Renaissance, Humanismus und Reformation (1500-1600). Allgemeine Charakteristik der Epoche. Genres und Vertreter der Epoche. Die Werke.	8,5	2	2	0,5	4	ДС, П / УО 5
Тема 4. Grundlagen und Grundzüge der deutschen Literatur der Barockzeit (1600-1720). Die Dichtung der Barockzeit.	6,5	2	2	0,5	2	ДС / УО 5
Разом за змістовим модулем 2	15	4	4	1	6	10
Змістовий модуль 3. Von der Aufklärung bis zur Klassik und Romantik						
Тема 5. Die Aufklärung (1680-1780). Sturm und Drang (1770-1785).	8,5	2	2	0,5	4	ДС, ДБ / УО 5
Тема 5. Die Klassik (1786-1832) und Romantik (1795-1840).	6,5	2	2	0,5	2	ДС, ДБ / УО, П 5
Разом за змістовим модулем 3	15	4	4	1	6	10
Змістовий модуль 4. Vom Biedermeier und Naturalismus bis zur Literatur der Weimarer Republik						
Тема 7. Biedermeier. Naturalismus. Literatur der Jahrhundertwende (Impressionismus, Wiener Moderne, Symbolismus) (1890-1914)	8,5	2	2	0,5	4	ДС, УО 5
Тема 8 . Dekadenz und Expressionismus (1910-1925). Prosa in der Literatur der Weimarer Republik (1918-1938)	4,5	2		0,5	2	ДС, Т / УО, АТ 5
Разом за змістовим модулем 4	13	4	2	1	6	10
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	60	16	14	4	26	40
Екзаменаційний контроль						
Види підсумкових робіт						Бал
Семестрова контрольна робота (за потреби іспит)						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний та підсумковий контроль)						100

*Форма контролю: УО – усне опитування, ДС – дискусія, ДБ – дебати, П – презентація, Т – тести, АТ – аналіз твору тощо.

VI семестр

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні (семінарські)	Сам. роб.	Консультації	*Форма контр. / Бали
Змістовий модуль 1. Literatur im Exil (1933 - 1945) und Konstituierung der deutschen Nachkriegsliteratur (1945 - 1968)						
Тема 1. Bücherverbrennung und Emigration. Die Exilliteratur. Die Schriftsteller und Themen.	8,5	2	2	4	0,5	ДС, УО 5
Тема 2. Politische Situation im Lande. Bedingungen des Schreibens.	8,5	2	2	4	0,5	ДС, УО 5
Тема 3. Die deutsche Kurzgeschichte seit 1933.	8,5	2	2	4	0,5	ДС, УО 5
Разом за модулем 1	25,5	6	6	12	1,5	10
Змістовий модуль 2. Deutschsprachige Lyrik seit 1945						
Тема 4. Die Lyrik der unmittelbaren Nachkriegszeit	7,5	2	2	3	0,5	ДС,
Тема 5. Politisierung der Literatur nach der Protestbewegung (60-er Jahre)	7,5	2	2	3	0,5	ДБ/УО, АТ 5
Тема 6. Alltagslyrik und neue Subjektivität	7,5	2	2	3	0,5	ДС/ УО 5
Разом за модулем 2	22,5	6	6	9	1,5	10
Змістовий модуль 3. Das deutsche Drama seit Ende des Zweiten Weltkrieges						
Тема 7. Renaissance des Theaters. Das epische Theater.	8,5	2	2	4	0,5	ДС/ УО, АТ 5
Тема 8. Schweizer Modelle des Theaters. Provokationen.	11	4	2	4	1	ДБ/УО 5
Разом за модулем 3	19,5	6	4	8	1,5	10
Змістовий модуль 4. Die DDR – Literatur und deutschsprachige Literatur nach 1989						
Тема 9. Tendenzen in der DDR-Literatur. Wendeliteratur – Literatur der Wende? Der Mauerfall in ausgewählten Werken der deutschen Literatur.	10,5	4	2	4	0,5	ДС/ УО 5
Тема 10.	12	4	2	5	1	ДС, Т/ УО

Literatur der Schweiz und Österreichs. Vertreter, Werke und Themen.						5
Разом за модулем 4	22,5	8	4	9	1,5	10
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	90	26	20	38	6	40
Екзаменаційний контроль						
Види підсумкових робіт						Бал
Семестрова контрольна робота (за потреби іспит)						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний та підсумковий контроль)						100

*Форма контролю: УО – усне опитування, ДС – дискусія, ДБ – дебати, П – презентація, Т – тести, АТ – аналіз твору тощо.

IV. Політика оцінювання

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента викладач ознайомлює здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної добродетелі; з особливостями отримання різних видів освіти. Здобувачі зобов'язані відвідувати практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умови певних сімейних обставин тощо, здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому випадку відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до [Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету ВНУ імені Лесі Українки](#).

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Поточний контроль здійснюється викладачем на практичних заняттях впродовж семестру. Поточне оцінювання знань студентів здійснюється за

п'ятибальною системою. Здобувач освіти отримує бали в межах кожної із тем освітнього компоненту (загальна кількість тем – 8), максимальна кількість балів за поточне оцінювання становить 40 балів.

Таблиця 5

5 балів	Здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговується спеціальною термінологією; доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; бере участь у дискусії при обговоренні питань на семінарських заняттях; ретельно готове реферативні повідомлення; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу, здійснюючи літературознавчий аналіз прочитаних творів.
4 бали	Здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; використовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, реферативні повідомлення не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу, здійснюючи літературознавчий аналіз прочитаних творів.
3 бали	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення виконані неретельно, фрагментарно; здійснюючи літературознавчий аналіз прочитаних творів, здобувач застосовує знання на практиці частково.
2 бали	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення – фрагментарні; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці, здійснюючи літературознавчий аналіз прочитаних творів.
1 бал	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; є численні помилки у викладі інформації; спеціальною термінологією не володіє; реферативні повідомлення не відповідають змісту та формі питання; здійснюючи літературознавчий аналіз прочитаних творів, здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.

По закінченню вивчення освітнього компонента здобувачі освіти проходять підсумковий контроль у вигляді семестрової контрольної роботи або ж іспиту за необхідності. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові становить 100 балів, яка є сумою балів за поточне оцінювання (40 балів) та підсумковий контроль (семестрова контрольна робота 60 балів). Якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів, то підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента, де формою контролю є іспит, виставляється без складання іспиту за результатами поточного і підсумкового (модульного) контролю.

Політика викладача щодо відвідування та термінів здачі завдань та перескладання.

Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач вищої освіти пропустив заняття (з поважної причини або з відома викладача) йому дозволено відпрацювати необхідний матеріал відповідно до графіка консультацій викладача. Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини не виконав необхідні завдання вчасно, йому дозволено доопрацювати певний матеріал та скласти його

викладачеві.

Відсутність здобувача освіти під час проведення поточного контролю (рольова гра при проведенні фрагменту уроку або ж самого уроку) оцінюється у “0” балів. Повторне складання можливе за умови відсутності з поважної причини відповідно до графіка консультацій, затвердженого кафедрою німецької філології.

Політика щодо академічної добродетелі.

Під час вивчення освітнього компонента «Література німецькомовних країн» здобувачі вищої освіти повинні керуватися принципами академічної добродетелі (детально за покликанням: Кодекс академічної добродетелі Волинського національного університету імені Лесі Українки). Виявлення ознак академічної недобродетелі в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та / або інформальній освіті.

Під час вивчення освітнього компонента «Література німецькомовних країн», визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають освітньому компоненту як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення освітнього компонента, але не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Додаткові бали. З метою стимулювання пошуково-дослідницької та наукової діяльності здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, круглих столів, засіданнях проблемних груп, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, підготовці наукових публікацій тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з освітнього компонента. У випадку, якщо здобувачі мають опубліковані тези конференції, фахові чи нефахові статті в українських та/або зарубіжних наукових виданнях і їх проблематика відповідає тематиці освітнього компонента згідно з силабусом,

здобувач отримує додаткові бали до поточного контролю за ОК: 3 бали – за тези доповіді / нефахову статтю; 5 балів – за фахову статтю. При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено екзамен, не може перевищувати 40.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, написання підсумкової семестрової контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрової контрольної роботи (60 балів), або ж екзамену (якщо студент не набрав 75 балів або хоче покращити свою оцінку), який складається з усної відповіді (60 балів). Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60. Сумарна кількість балів, яку здобувач отримує за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку і відповідає: відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно з можливістю повторного складання.

Нарахування балів

Таблиця 6

Поточний контроль (max = 40 балів)				Підсумковий контроль (max = 60 балів)			Загальна к-ть балів
3М 1	3М 2	3М 3	3М 4	КР	Усна відповідь		
					Питання 1	Питання 2	Питання 3
10	10	10	10	30	20	20	100

Теми практичних занять у V семестрі

Seminar 1. Die Frühmittelalterliche Literatur in der Zeit von 750 bis 1050

1. Die Dichtung der vorchristlichen Germanen.
  - 1.1. Die Dichtung vor der Völkerwanderungszeit.
  - 1.2. Das Heldenlied der Völkerwanderungszeit. Die „Edda“.
  - 1.3. Das „Hildebrandslied“. Die „Merseburger Zaubersprüche“.

2. Die Dichtung unter den ersten Einflüssen des Christentums. Die ahd. Stabreimgedichte: das „Wessobrunner Gebet“, das „Muspilli“, der „Heliand“.
3. Die deutsche Dichtung am Ausgang der Karolingerzeit. Endreimdichtung: „Straßburger Eide“, Otfrieds „Evangelienbuch“, „Ludwigslied“.

Seminar 2. Das Hochmittelalter (1170-1300). Das Spätmittelalter (1300-1500)

1. Das Hochmittelalter. Allgemeine Charakteristik. Die Dichtungsgattungen.
2. Das Heldenepos. Nibelungenlied: Ideengehalt.
3. Das „Nibelungenlied“: Sagenkreise. Entstehungsgeschichte. Inhalt.
4. Wolfram von Eschenbach. „Parzival“.
5. Gottfried von Straßburg. „Tristan und Isolde“.
6. Der Minnesang: Ursprung und Charakter. Die Hauptvertreter des Minnesangs. (Der von Kürenberger, Friedrich von Hausen, Heinrich Morungen, H. von Veldeke). Der Höhepunkt des Minnesangs. Walther von der Vogelweide (1170-1230).

Seminar 3. Literatur im Zeichen der Renaissance, des Humanismus, der Reformation und der Barock

1. Kultur- und sozialgeschichtliche Grundlagen des Humanismus und der Renaissance. Die wichtigsten Folgen des Humanismus und der Renaissance.
2. M. Luther: Biographie. Seine Bedeutung für die Literatur und die Sprache.
3. Satire. Sebastian Brant als Satiriker. Biographische Angaben. „Das Narrenschiff“.
4. Stilmerkmale des Barock. Die Dichtung der Barockzeit: Herkunft und Stil. Die wichtigsten Motive des Barock.
5. Martin Opitz und seine Werke.

Seminar 4. Die Aufklärung (1680-1780). Sturm und Drang (1770-1785).

1. Philosophische und ästhetische Grundlagen der Aufklärung. Erste Dichter der Aufklärungszeit. Der Beitrag von J. Ch. Gottsched zur Entwicklung der deutschen Literatur.
2. G. E. Lessing: biographische Angaben, Ansichten und das Schaffen. „Minna von Barnhelm“, „Emilia Galotti“ / „Nathan der Weise“.
3. Fabeln von Lessing. Analyse einer Fabel.
4. Sturm und Drang: allgemeine Charakteristik der Periode. Schlüsselbegriffe der Epoche.
5. J. W. Goethe. Lyrik des Sturm und Drang („Willkommen und Abschied“, „Mailied“, „Prometheus“, „Neue Liebe, neues Leben“, „Heidenröslein“, u.a.).
6. J. W. Goethe „Die Leiden des jungen Werther“.

Seminar 5. Klassik und Romantik

1. Klassik: allgemeine Charakteristik der Epoche. Schlüsselbegriffe der Epoche. Goethes Balladen. „Erlkönig“.
2. Schillers klassische Lyrik. Schillers Ideenballade. „Kabale und Liebe“, „Wilhelm Tell“.

3. Die deutsche Romantik (1798-1835): Die Hauptmerkmale. Die Gattungen. Die Perioden der Romantik. Zentren und Vertreter der Romantik. Die Werke.
4. Die Frühromantik: Novalis. („Heinrich von Ofterdingen“, Gedichte).
5. Joseph von Eichendorf und seine Gedichte.

Seminar 6. Biedermeier. Vormärz. Das Junge Deutschland und Literatur der Jahrhundertwende

1. Biedermeier: Historischer und kultureller Hintergrund. Tendenzen und Merkmale.
2. Vormärz, das Junge Deutschland: Historischer und geistesgeschichtlicher Hintergrund. Tendenzen und Merkmale. Gattungen. Autoren.
3. H. Heine. Lebensansichten. Gedichtsammlung "Das Buch der Lieder". „Die Weber“.
4. Die Literaturentwicklung in Deutschland nach 1848. Die deutsche Literatur des kritischen Realismus im 19 Jahrhundert. Zeit- und Gesellschaftsromane: G. Keller „Der grüne Heinrich“, Theodor Fontane „Effi Briest“).
5. Humoristische Bildergeschichten: Wilhelm Busch „Max und Moritz“;

Seminar 7. Die deutsche Literatur nach dem ersten Weltkrieg. Expressionismus (1910-1925). Literatur der Weimarer Republik (1918-1938)

1. Die deutsche Literatur nach dem ersten Weltkrieg.
2. Besonderheiten des deutschen Expressionismus. Analyse und Interpretation der einzelnen Werke der Epoche. Romane: Franz Kafka „Der Prozeß“, „Die Verwandlung“;
3. Literatur der Weimarer Republik. „Neue Sachlichkeit“. Literatur im Exil.
4. Zeitroman: Alfred Döblin „Berlin. Alexanderplatz“.

Теми практичних (семінарських) занять у VI семестрі

Seminar 1. Bücherverbrennung und Emigration. Die Exilliteratur. Die Schriftsteller und Themen. (2)

1. Bücherverbrennung und Emigration.
2. Die Exilliteratur. Die Schriftsteller und Themen. Anna Seghers: „Transit“.
3. Nationalsozialismus als Thema. Anna Seghers: „Das siebte Kreuz“.
4. Utopische Romane. Hermann Hesse „Das Glasperlenspiel“. Franz Werfel „Stern der Ungeborenen“. Stefan Zweig „Die Welt von gestern“.
5. Kriegsdarstellung im Roman: Erich Maria Remarque „Im Westen nichts Neues“, „Drei Kameraden“.

Seminar 2. Politische Situation im Lande. Bedingungen des Schreibens

1. Politische Situation im Lande. Bedingungen des Schreibens.
2. Periodisierung der deutschen Nachkriegsliteratur.
3. Gruppe 47. Trümmerliteratur. Literatur des Kahlschlags:
4. Wolf Dietrich Schnurre: „Das Begräbnis“.

5. W. Borchert: „Brot“, „Die Küchenuhr“, „Nachts schlafen die Ratten doch“, „Draußen vor der Tür“.

Seminar 3. Die deutsche Kurzgeschichte seit 1933 (2 год).

1. Entstehung und Themen.
2. Formmerkmale.
3. Interpretation der Kurzgeschichte. B. Brecht „Geschichten vom Herrn Keuner“, „Der hilflose Knabe“; Kurt Tucholsky „Der Mensch“.
4. Helga Nowak „Schlittenfahren“; Peter Bichsel „Die Tochter“; Johannes Bobrowski „Brief aus Amerika“.

Seminar 4. Die Lyrik der unmittelbaren Nachkriegszeit (2 год).

1. Die vorbildhafte Lyrik (hermetische Lyrik). Gottfried Benn „Verlorenes Ich“
2. Paul Celan „Todesfuge“. Analyse und Interpretation.
3. KZ-Lyrik. „Auschwitz – Alphabet“.
4. Erich Fried „Der Überlebende“. Nelli Sach „Chor der Geretteten“.

Seminar 5. Politisierung der Literatur nach der Protestbewegung (60-er Jahre) (2 год).

1. Politische Lyrik. Roman Ritter „als ob man den tag vor dem abend loben könnte“, Jürgen Theobaldy „In Heidelberg 1973“, „Die Sätze“, „Ohne Blumen“, Hans Magnus Enzensberger „Aufbruch in die siebziger Jahre“, Helga Nowak „Passionsblume“.
2. Lyrische Biographien: Jürgen Theobaldy „Bilder aus Amerika“, „Spiegel“, „Ich weiß es wird eine andere Zeit kommen“, Wolf Wondratschek „So bin ich groß geworden“, Bodo Morshäuser „In den Blocks“.
3. Naturlyrik. Rolf Dieter Brinkmann „Nicht hinauslehnen“, „Landschaft“, Jürgen Becker „Natur-Gedicht“, „Mitte August“, „Der März in der Luft des Hochhauses“.

Seminar 6. Alltagslyrik und neue Subjektivität (2 год).

1. Liebeserklärungen: Rolf Dieter Brinkmann „Die Dunkelheit als ein Dunst für meine Frau“, Helga Nowak „Sommer“.
2. Alltagslyrik nach 1970: der Horror des Alltags: Rolf Dieter Brinkmann „Die Konservendose“, „Samstagmittag“.
3. Die westdeutsche Gesellschaft: Jürgen Becker „Das Fenster am Ende des Korridors“, Hugo Dittberner „Bauarbeiter“, Günter Herburger „Unsere Wirtschaft“, F.C. Delius „Nachruf auf einen Maurer 1975“.
4. Die grauen Städte: Helga Novak „geträumt“, Rolf Dieter Brinkmann „„Einen jener klassischen“, „Oh, friedlicher Mittag“, Jürgen Becker „Vorstadt“, „Im Schatten der Hochhäuser“, „Über die Stadt“.
5. Konkrete Poesie. Ernst Jandl „Wien: Heldenplatz“, „MARKIERUNG EINER WENDE“. Timm Ulrichs „Ordnung“. Eugen Gominger „Schweigen“.

Seminar 7. Renaissance des Theaters. Das epische Theater.

1. Renaissance des Theaters: Zeitgeschichte als Bühnengeschehen. Wolfgang.
2. Borchert: „Draußen vor der Tür“.
3. Das epische Theater. Merkmale der Werke.

4. B. Brecht „Leben des Galilei“, „Der kaukasische Kreidekreis“, „Mutter Courage und ihre Kinder“, „Die Dreigroschenoper“.

Seminar 8. Schweizer Modelle des Theaters. Provokationen.

1. Schweizer Modelle des Theaters.
2. Max Frisch: „Biedermann und die Brandstifter“, „Andorra“;
3. Friedrich Dürrenmatt: „Der Besuch der alten Dame“, „Die Physiker“.
4. Provokationen: die Bühne als moralisches Antlitz. Rolf Hochhuth: „Der Stellvertreter“, Peter Weiss: „Die Verfolgung und Ermordung Jean Paul Marats“;
5. Dokumentartheater. Peter Weiss: „Die Ermittlung“;

Seminar 9. Tendenzen in der DDR-Literatur

1. Doktrin des sozialistischen Realismus;
2. Der „Bitterfelder Weg“. Betriebsroman und Aufbaumonument. Hermann Kant „Die Aula“.
3. Die Frau als Werktätige. Christa Wolf „Der geteilte Himmel“, „Nachdenken über Christa T.“
4. Umsetzung in der Literatur nach dem 17. Juni 1953. Abschied vom Betriebs- und Dorfroman. Christa Wolf „Nachdenken über Christa T.“
5. Der erinnerte Krieg. Bruno Apitz „Nackt unter Wölfen“. Dieter Noll „Abenteuer des Werner Holt“. Franz Fühmann „Das Judenauto“.

Seminar 10. Wendeliteratur – Literatur der Wende? Literatur der Schweiz und Österreichs.

1. Die Definition der Wendeliteratur. Themen und Tendenzen in der Wendeliteratur.
2. Interpretation der Werke: Thomas Brussig „Helden wie wir“. Uwe Tellkamp „Der Turm“.
3. Literatur der Schweiz. Wichtigste Vertreter und ihre Werke.
4. Literatur Österreichs. Wichtigste Vertreter und ihre Werke.

Питання до іспиту у V семестрі

1. Die Dichtung der vorchristlichen Germanen. Das Heldenlied der Völkerwanderungszeit. Das „Hildebrandslied“.
2. Das Hochmittelalter. Allgemeine Charakteristik. Das Heldenepos. „Nibelungenlied“: Ideengehalt. Entstehungsgeschichte. Inhalt.
3. Das Hochmittelalter. Das höfische Epos. Wolfram von Eschenbach. „Parzival“.
4. Das Hochmittelalter. Das höfische Epos. Gottfried von Straßburg. „Tristan und Isolde“.
5. Der Minnesang: Ursprung und Charakter. Die Hauptvertreter des Minnesangs. (Der von Kürenberger, Friedrich von Hausen, Heinrich Morungen, H. von Veldeke). Der Höhepunkt des Minnesangs. Walther von der Vogelweide (1170-1230).
6. Kultur- und sozialgeschichtliche Grundlagen des Humanismus und der Renaissance. Die wichtigsten Folgen des Humanismus und der Renaissance. Der deutsche Humanismus und seine Vertreter (E. von Rotterdam, J. Reuchlin, K. Celtis, Ph. Melanchthon).

7. Kultur- und sozialgeschichtliche Grundlagen der Reformation. M. Luther: Biographie. Seine Bedeutung für die Literatur und die Sprache.
8. Stilmerkmale des Barock. Die Dichtung der Barockzeit: Herkunft und Stil.
9. Philosophische und ästhetische Grundlagen der Aufklärung. Erste Dichter der Aufklärungszeit. Der Beitrag von J. Ch. Gottsched zur Entwicklung der deutschen Literatur.
10. G. E. Lessing: biographische Angaben, Ansichten und das Schaffen. „Minna von Barnhelm“, „Emilia Galotti“ / „Nathan der Weise“.
11. Sturm und Drang: allgemeine Charakteristik der Periode. Schlüsselbegriffe der Epoche.
12. Sturm und Drang. J. W. Goethe „Heidenrösslein“, „Die Leiden des jungen Werther“.
13. Klassik: allgemeine Charakteristik der Epoche. Schlüsselbegriffe der Epoche. J. W. Goethe. Goethes Balladen. „Erlkönig“.
14. Klassik. Schillers klassische Lyrik. Schillers Ideenballade. „Kabale und Liebe“.
15. Die deutsche Romantik (1798-1835): Die Hauptmerkmale. Die Gattungen. Die Perioden der Romantik. Zentren und Vertreter der Romantik und ihre Werke.
16. Romantik. Brüder Grimm und ihre Märchen.
17. Biedermeier: Historischer und kultureller Hintergrund. Tendenzen und Merkmale.
18. Vormärz, das Junge Deutschland: Historischer und geistesgeschichtlicher Hintergrund. Tendenzen und Merkmale. Gattungen. Autoren. Heinrich Heine „Weber“.
19. Die Literaturentwicklung in Deutschland nach 1848. Die deutsche Literatur des kritischen Realismus im 19. Jahrhundert. Analyse und Interpretation einzelner Werke der Epoche: Zeit- und Gesellschaftsromane: Theodor Fontane „Effi Briest; Humoristische Bildergeschichten: Wilhelm Busch „Max und Moritz“.
20. Die deutsche Literatur nach dem ersten Weltkrieg. Besonderheiten des deutschen Expressionismus. Analyse und Interpretation der einzelnen Werke der Epoche: Romane: Franz Kafka „Der Prozeß“.

Питання до іспиту у VI семестрі:

1. Literatur der Weimarer Republik. Erich Kästner „Das doppelte Lottchen“, „Emil und die Detektive“.
2. Georg Büchner „Woyzeck“. Inhalt und Personen. Themaik des Werkes.
3. Bedingungen des Schreibens – die literarische Situation (1933-1945). Autorengruppen. Exilautoren und Autoren der inneren Emigration.
4. Literatur zur „Stunde Null“: zurückkehrende Emigranten. Literatur der jungen Generation. Gruppe 47.
5. Literatur des Exils. Anna Seghers: „Das siebte Kreuz“.
6. Analyse und Interpretation der einzelnen Werke der Zeit: Wolfdietrich Schnurre: „Das Begräbnis“.
7. Analyse und Interpretation: W. Borchert: „Brot“, „Die Küchenuhr“, „Nachts schlafen die Ratten doch“.
8. Wolfgang Borchert und sein Drama „Draußen vor der Tür“.
9. KZ-Lyrik (P. Celan, Sara Kirsch, Rose Ausländer).

10. Kurzgeschichte. Entstehung und Themen. Formmerkmale der Kurzgeschichten.
11. Interpretation der Kurzgeschichten: Max Frisch „Tagebuchnotiz“; Peter Bichsel „Die Tochter“, „San Salvador“; Johannes Bobrowski „Brief aus Amerika“.
12. Das epische Theater.B. Brecht „Leben des Galilei“, „Mutter Courage und ihre Kinder“.
13. Schweizer Modelle des Theaters.Max Frisch: „Biedermann und die Brandstifter“, Friedrich Dürrenmatt: „Der Besuch der alten Dame“.
14. Analyse und Interpretation der Werke: Christa Wolf „Der geteilte Himmel“, „Nachdenken über Christa T.“
15. Kriegsdarstellung im Roman: Erich Maria Remarque „Im Westen nichts Neues“, „Drei Kameraden“.
16. Nationalsozialismus als Thema. Bruno Apitz „Nackt unter Wölfen“.
17. Die Definition der Wendeliteratur. Vertreter und Werke.Interpretation der Werke: Thomas Brussig „Helden wie wir“; Uwe Tellkamp „Der Turm“.
18. Frauenliteratur. Autorinnen und Thematik ihrer Werke. Herta Müller „Atemschaukel“.
19. Die Besonderheiten der Migrantenliteratur. Vertreter und Werke.
20. Literatur der Schweiz und Österreichs. Wichtigste Vertreter und ihre Werke.

VI. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Таблиця 7

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка	Пояснення
90 – 100	A	Відмінне виконання
82 – 89	B	Вище середнього рівня
75 - 81	C	Загалом хороша робота
67 -74	D	Непогано
60 - 66	E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література

Основна література

1. Мізін К. Історія німецької літератури: від початку до сьогодення. Вінниця: Нова Книга, 2006. 336 с.
2. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ століття. Частина 2. Луцьк, 1999. 154 с.
3. Фіськова С. Історія німецької літератури. Періоди, напрями розвитку, ідеї, постаті: Навчально-методичний посібник. Львів: ПАІС, 2003. 340 с.

4. Deutsche Literaturgeschichte / hrsg. von W. Beutin, M. Beilein, K. Ehlert [u. a.]. Stuttgart; Weimar: Verlag J.B. Metzler, 2013. 789 S.
6. Forster H., Riegel P. Deutsche Literaturgeschichte. Band 11. München, 1995.
7. Forster H., Riegel P. Deutsche Literaturgeschichte. Band 12. München, 1995.
8. Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart./ hrsg. von W. Barner. München, 1994.
9. May Y. Epochen der deutschen Literatur. Hollfeld: Bange Verlag GMbH, 3. Auflage, 2022. 94 S.
10. Nowak H., Iwanjuk N., Kusnezowa A. Deutsche Gegenwartsliteratur. Luzk: Wesha, 2010. 196 S.
11. Politycki A. Deutschsprachige Schriftsteller von 1200 bis zur Gegenwart in Schautafeln und Kurzkommentaren. Landau: Knecht. 1 Auflage. 1996. 133 S.
12. Texte, Themen und Strukturen. Deutschbuch für die Oberstufe / hrsg. von H. Biermann, B. Schurf. Berlin: Cornelsen, 1999. 528 S.

Додаткова література

1. Бондарчук О. Ю., Семенюк Т. П., Рись Л. Ф. Німецькомовна література Просвітництва на прикладі Рудольфа Захарії Бекера. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, 2022. Т. 33, № 5. Ч. 2. С. 126–131. DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.5.2/22>.
2. Лозицька М. П., Семенюк Т. П. Специфіка літератури та культури пам'яті в романі Уве Тімма «На прикладі моого брата». Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 12(80). С. 102–106.
3. Deutsche Literatur, Autoren und literarische Epochen. URL: <http://www.xlibris.de/>
4. Literaturhandbuch. URL: <https://literaturhandbuch.de>
5. Deutsche Literaturgeschichte & Literaturepochen. Homepage für Deutsche Literaturgeschichte, Methodentraining, Arbeitstechniken und um das Lernen zu lernen. URL: <https://www.pohlw.de/literatur/epochen/deutsche-literaturgeschichte/>